

ODD GUNNAR SKAGESTAD

RUSSLAND

fra Lenin til Putin

UDPF 13. JUNI 2017.

WWW.OGSKAGESTAD.NET

FLAK 1 - LENIN-MAUSOLÉET

- John Reed
- Russland 1917-2017: Hundre år som har rystet verden
- **NB!** Russland idag er ikke Russland for 100 år siden. Putin er ikke Lenin.
- Men historiens lange linjer:
- På hvilken måte representerer Putins Russland kontinuitet – både med Lenins sovjetstat og med det før-sovjetiske tsarimperiet?
- Fortelling om MAKT – hva mennesker gjør med makten, og hva makten gjør med mennesker
- MMK 1995 – Stortingets Justiskom – Guvernøren – Tsar. En Fører med MAKT.
- Nyttig innføring i russisk tenkemåte.

SLIK ser en TSAR - en mann med MAKT - ut:

FLAK 2 - NIKOLAJ II

- Siste tsar av Romanov-dynastiet.
- Allmektig: Fått makten fra Gud. Men det holdt ikke.
- Krig (gikk dårlig for alle parter) og kaos – politisk og sosialt.
- Så kom revolusjonen: Tsaren avsatt febr/mars 1917. Samme høst – bolsjevikenes statskupp.
- Anfører - den profesjonelle agitator og bråkmaker Vladimir Lenin - smuglet inn i Russland av tyskerne.
- Det russiske imperiet: En overmoden, lavthengende frukt som var klar til å plukkes av hvem som helst som var villig til å bruke brutal makt – og her hadde bolsjevikene og Lenin ingen skrupler.
- Lenins kupp utløste en langvarig og grusom borgerkrig + 70 år med sovjetstaten
- Sovjetstaten basert på idéen om proletariatets diktatur dvs kollektiv ledelse – ingen plass for personlig diktatur
- MEN likevel: Lenin ble i kraft av sin personlighet Russlands diktator – landets nye tsar

FLAK 3 - VLADIMIR ILJITSJ LENIN

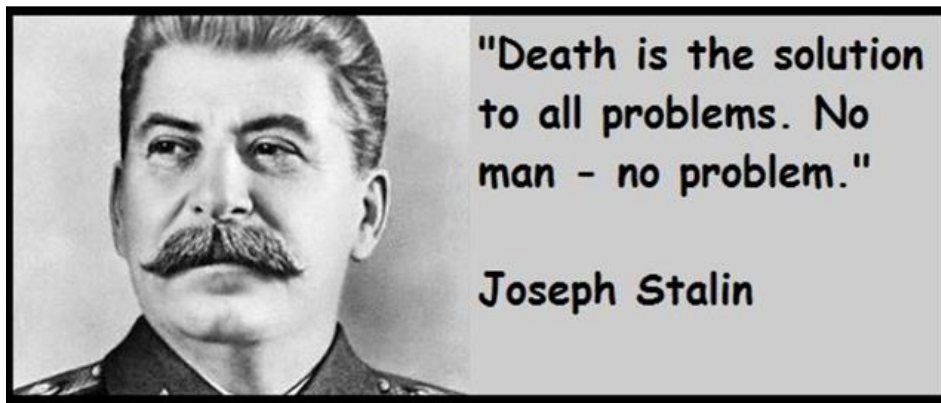
- Lenin – den nye, "røde" tsar.
- Makt må legitimeres: Lenin påstod ikke å ha fått makten fra Gud.
- Innførte en kommunistisk ideologi, som begrunnelse for og for å legitimere etableringen av en totalitær stat med all makt til kommunistpartiet.
- Siden Lenin var partiets fører ("vozjd" på russisk) kom han også til å bli dyrket som en gud – særlig etter sin død i 1924. Selv i dagens Russland – over 25 år etter Sovjetunionens sammenbrudd – finner man Lenin-monumenter (statuer, byster osv.) overalt.
- Gudeskikkelsen: Alltid fremstilt som en heroisk, overmenneskelig og guddommelig skikkelse.
- Majakovskij-sitatet på **FLAK 3**: "Lenin har levet – Lenin lever – Lenin vil (alltid) leve!"
- Slike slagord lærte våre egne døtre å deklamere da de gikk på sovjetisk barnehage i Moskva for 40 år siden
- Den stiliserte og heroiserte fremstillingen av Lenin som en formidabel kjempeskikkelse var langt fra den fysiske virkelighet, jfr. neste flak:

FLAK 4 - SISTE FOTO AV LENIN (døde 53 år)

- Toppen av Lenin-dyrkelse i 1970: 100-årsfeiringen av Lenins fødsel under mottoet "Lenin er alltid med oss".
- En vits i Moskva i form av følgende gåte: - "Vet du at det nå bare skal produseres og selges tre-dobbelte senger? Nei, hvorfor det? Fordi Lenin er alltid med oss!"
- Tiden tillater ikke å si noe særlig om Russlands ledere mellom Lenin og Putin – men la meg rekapitulere noen hovedpunkter i hurtigtog-fart. For det første:

FLAK 5 - STALIN-TIDEN

- Lenin la grunnlaget for den totalitære sovjetstaten under Kommunistpartiets ledelse. Etter Lenins død kom etterhvert Josef Stalin til makten – døde 1953.

FLAK 6 - STALIN-TIDEN: TERROR og UTRENSKNINGER

- Stalin-tiden: Terror og utrenskninger. Av de 26 politbyråmedlemmene fra 1917 tok Stalin livet av 17.
- Tvangskollektivisering, Hungersnød, Seier i krigen mot Nazi-Tyskland, Jernteppet

FLAK 7 - STALIN-TIDEN

Under ledelse av Den store Stalin – fremad mot kommunismen!

- Stalin-tiden: Persondyrkelsen

FLAK 8 - "GUTTA PÅ TUR" - FALSK IDYLL

- De som overlevde

FLAK 9 - NIKITA SERGEJEVITSJ KHRUSJTSJOV

Nikita S. Khrusjtsjov (1954-64)

STIKKORD:

- "Kollektiv ledelse"
- "Av-stalinisering" og "Tøvær" på hjemmebane
- "Fredelig sameksistens" utenrikspolitisk motto, men samtidig Den Kalde Krigen
- Våpenkappløp, Cuba-krisen, endte med at K. ble avsatt 1964

FLAK 10 - LEONID ILJITSJ BREZJNEV

Leonid I. Brezjnev (1964-82)

STIKKORD:

- Mer kollektiv ledelse
- Den Kalde krigen: Våpenkappløp, rivalisering med Vesten, "Terror-balansen"
- Stagnasjonens tid (USSR produserte mer kull, stål, olje, sement og traktorer enn noe annet land, men negativ verdiskaping)

FLAK 11 - MIKHAIL SERGEJEVITSJ GORBATSJOV

Mikhail S. Gorbatsjov (1985-1991)

STIKKORD:

- "Glasnost" og "perestrojka" – skapte forventninger raskere enn hva G. kunne eller ville levere
- Resultat: Sovjetunionens sammenbrudd

FLAK 12 - BORIS NIKOLAJEVITSJ JELTSIN

Boris N. Jeltsin (1991-1999)

- Boris Jeltsin - et ufortjent dårlig ettermæle:
- Omtales ofte som en lunefull fyllik som tillot korrupsjon og ville tilstander i forretningslivet og i politikken.
- 1990-tallet likevel den beste, frieste og mest siviliserte epoken i landets historie – takket være Jeltsins evne til å handle beslutsomt da Russland stod ved en historisk korsvei:

I RUSSLANDS HISTORIE VAR 90-TALLET AVVIKETS DECENNIUM – MULIGHETENES TIDSVINDU. Vinduet ble lukket nyttårsaften 1999.

- Siden nyttårsaften 1999 er det Vladimir Putin som med skiftende stillingsbetegnelser – president, statsminister og igjen president – etter hvert skulle overta rollen som landets tsar og selvhersker.

FLAK 13 - PUTIN – SLIK VI ER VANT TIL Å SE HAM

- Hva slags fyr er egentlig Putin? Utgangspkt i egne erfaringer: Møtet 27. april 1999.

FLAK 14 - LJUBJANKA

- Velkledt, slank og øyensynlig veltrent person med spenstig gange. Litt under middels høy, med et fast men raskt og forretningsmessig håndtrykk.
- Personlig inntrykk. George W. Bush: "Jeg så ham inn i øynene og så inn i hans sjel"...
- Jeg kan ikke påberope meg noen lignende opplevelse.
- Å tro at man kan "lese" en person ved å tolke vedkommendes såkalte "kroppsspråk" vil som regel bære galt avsted. Likevel interessant å observere og gjøre seg enkelte betraktninger omkring en persons væremåte og fremtreden.

- Etter å ha tilbrakt tilsammen syv år av mitt liv i offisielt ærend i Russland og i den fordums Sovjetunion har jeg møtt et utall russiske myndighetspersoner.
- Hatt anledning til å iakttå et mangfold av karakteristiske væremåter – det være seg joviale, temperamentsfulle, hånlige, smørblide, brautende, truende, påtatt elskverdige, innsmigrende, flåsete, intense, uoppmerksomme, bombastiske, sjarmerende, nedlatende, spøkefulle eller gretne...
- Ingen av disse beskrivelsene kunne passe på Putin.
- Ingen utstråling – hverken positiv eller negativ
- Dette var en person som utelukkende gav inntrykk av å være fokusert på sak. Inntrykk forsterket ved flakkende blick og enkle, direkte og stakkato måte å snakke på.
- Så langt et førsteinntrykk av personen Putin.
- Men én ting er et førsteinntrykk av personen – en annen ting er inntrykket av hans politikk etter at han nå i over 17 år sittet på tronen som Russlands tsar og selvherker.
- Putins politikk: "Putinismen" - forsiden av tidsskriftet The Economist november 2016:

FLAK 15 - VLADIMIR VLADIMIROVITSJ PUTIN

- Hva er "Putinismen" for noe? Mitt korte svar er at Putinismen er Russlands nåværende statsideologi.
- Sammensatt av ulike elementer som må forstås på bakgrunn av landets fortid – dets historie

FLAK 16 - STATSIDEOLOGI

1917 - STATSIDEOLOGI - 2017

- **SOVJETUNIONEN:** Sosialistisk stat, legitimitet basert på den marxist-leninistiske ideologi (visjonen om bygging av det kommunistiske samfunn)
 - **1990-TALLET:** Avvikets decennium i russisk historie. Det nye Russland stod uten en klart definert statsideologi (doktrine). Hva var dets politiske systems 'raison d'être' eller legitimitet? Hvilken politikk skulle det føre?
 - **FRA år 2000:** Putin til makten – skulle søke svarene i Russlands fortid – både den nære og den fjerne.
- Sovjetunionens legitimitet basert på den marxistisk-leninistiske ideologi.
 - Da Sovjetunionen brøt sammen, stod det nye Russland uten en klart definert statsideologi (statsdoktrine).

DA MELDER SPØRSMÅLENE SEG:

- Q: Hva var dets politiske systems 'raison d'être'? Hvordan skulle det nye regime begrunne sin legitimitet – utenriks og hjemlig – og hvilken politikk skulle det føre – sosialt og økonomisk?
- 1990-tallet var avvikets decennium i russisk historie
- Da Putin kom til makten, skulle han søke svarene i Russlands fortid – både den fjerne og den nære

FLAK 17 - PUTIN-RUSSLANDS STATSIDEOLOGI

PUTINISME

•INNENRIKS:

- 'Maktvertikalen' – sterk, sentralisert stat med sterk ledelse
- 'Tradisjonelle verdier' – dyrkelse av fortiden (ortodoksi, enevelde, nasjonal karakter, m.v.)
- 'Passionarnost' (syntese av selvpoffrelse, disiplin, lojalitet, tapperhet) - i Putins vokabular innbegrepet av den russiske nasjonalkarakter

•UTENRIKS:

- 'Geopolitikk' (null-sum-tenkning, makt = rett) som legitimering av maktbruk og anneksjoner på andre staters bekostning
- 'Eurasianisme' – landets fremtid ligger sammen med Asia, ikke med den moralsk fordervede Vesten. 'Strategisk partnerskap' med Kina

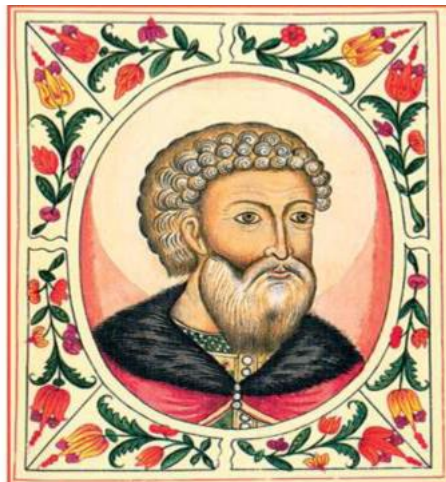
- Kan kort sammenfattes i to punkter:

- **Innenriks:** 'Maktvertikalen', dyrkelse av fortiden: 'Tradisjonelle verdier' (ortodoksi, enevelde, nasjonal karakter, m.v.).
- 'Passionarnost' (syntese av selvoppofrelse, disiplin, lojalitet, tapperhet) – I Putins vokabular nærmest innbegrepet av den russiske nasjonalkarakter
- **Utenriks:** 'Geopolitikk' – ikke det mange tror det er, men (null-sum-tenkning, makt = rett) – Legitimering av maktbruk på andre staters bekostning. 'Eurasianisme'

HVA LIGGER I DETTE?

- For å forstå dagens Russland – forstå hva Putin og hans regime står for, er det nødvendig å forstå forhistorien.
- Russland er en kulturnasjon, et land som har frembrakt en rekke av verdens fremste kunstnere, musikere, forfattere og vitenskapsmenn.
- Men for å forstå dette samfunnet må vi også ha et begrep om landets ufattelig brutale og blodige historie:
- Vi snakker om en stat som i løpet av det 20. århundre tok **livet av 66 mill av sine egne innbyggere**. Vi må ha et begrep om hvilke verdier som opp gjennom historien har preget dette landet og folket, og hva dette har gjort med de menneskene som lever her.
- Da må vi ikke bare gå tilbake til Lenin og hans sovjetstat, men tilbake til 1460-tallet: Da det moderne Russland ble etablert.

FLAK 18 - IVAN III

- Ivan III, storfyrste av Moskva fra 1462.
- En historisk katastrofe hadde nettopp rammet Europa og hele kristenheten: Det øst-romerske keiserrike hadde gått til grunne, ved tyrkernes erobring av Konstantinopel 1453.
- Ivan III, som giftet seg med niese av den siste bysantinske (øst-romerske) keiser, så seg selv som arvtager av dette riket, og utropte Moskva til «Det tredje Roma» og hele kristenhetens sentrum.

FLAK 19 - DOBBELTØRNEN – RUSSLANDS RIKSVÅPEN

- Overtok også riksvåpenet fra keiseren i Konstantinopel – dobbeltørnen, som fortsatt i dag er Russlands riksvåpen -
- Den religiøse misjon: Russlands skytshelgen St. Georg i midten.
- Dermed hadde Ivan III og hans etterkommere rykket opp fra storfyrste til «keiser» - på russisk «tsar» - og gitt seg selv og Russland en historisk misjon.
- Ivan startet med å utvide sitt rike, med erobringskriger i øst, vest, nord og syd. Dermed begynte en prosess som skulle vare helt frem til vår tid – maktbruk for å underlegge seg stadig nye landområder og undertrykke stadig flere folkegrupper.
- Spørsmålet om hvem som har makt gjennomsyrrer russisk tenkemåte og samfunnsliv på alle nivåer – på det mellommenneskelige plan så vel som på det politiske plan.
- Russlands posisjon i verden er basert på bruk av MAKT.
- Og det er nettopp i forhold til MAKT at russerne opp gjennom historien har målt og bedømt sine ledere:
 - Tsar Nikolaj II evnet ikke å bruke eller holde fast på den makten som han hadde arvet, derfor ble og blir han mindre respektert (selv om han nå er blitt helgenerklært).
 - Lenin evnet både å gripe og bruke makten – hensynsløst og nådeløst – noe som avtvang enorm respekt og beundring.
 - Stalin tok opp arven etter Lenin – blir i dag beundret for sin evne og vilje til makt.
 - Gorbatsjov ble beundret i Vesten på grunn av sin reformpolitikk og humane fremtoning. Men Gorbatsjov var ingen tsar. I Russland blir han derfor foraktet som mannen som hadde makt men ikke var istand til å bruke den da det gjaldt.

- Jeltsin viste at han evnet å bruke makt da det gjaldt, og blir respektert for det – men mange er kritiske mht hvordan han håndterte de utfordringene som meldte seg.
- Putin har ifølge russiske meningsmålinger en popularitetsoppslutning på stabilt over 80 prosent. Dette er først og fremst fordi han har makt og viser at han har evne og vilje til å bruke makten. Derfor blir han beundret og respektert av den jevne russer.
- Under Putin er Russland nå er tilbake i noe som ligner landets tradisjonelle normalsituasjon.
- Som franskmennene sier: - "Plus ça change, le plus c'est la même chose" – altså: - "Jo mer som forandres, desto mer forblir det det samme".

SLIK ser et makt-menneske ut:

FLAK 20 - MACHO-MANNEN PUTIN

- For russere flest, er makt = rett, og at dette er tingenes naturlige tilstand.
- Politikk, forretninger, mellom-menneskelige relasjoner (og diplomati!) et nullsum-spill, det den ene parten vinner, vil den andre parten tape.
- 'Den enes brød er den annens død'.
- 'Vinn-vinn- situasjon' en fremmed tanke.
- Russerne vant til å bli systematisk lurt og undertrykket – iallfall av sine egne herskere. Og lederne har på sin side alltid vært flinke til å legge skylden på omverdenen, som følgelig betraktes med mistro.
- Lover, rettsregler og domstoler ikke noe som er etablert for å ivareta borgernes rettigheter, men for å legitimere myndighetenes vilkårlige overgrep mot innbyggerne.
- Aksepten av makt som erstatning for rett, og denne mistroen overfor andres (og spesielt Vestens) hensikter – inngår i en farlig kombinasjon med forestillingen om Russlands særstilling i forhold til omverdenen og landets historiske misjon som kristenhetens åndelige ledestjerne.

- I denne forestillingsverdenen står Russland for DET GODE i motsetning til DET ONDE prinsipp, jfr. symbolikken med St.Georg som dreper dragen

(Tilbake til **FLAK 19**)

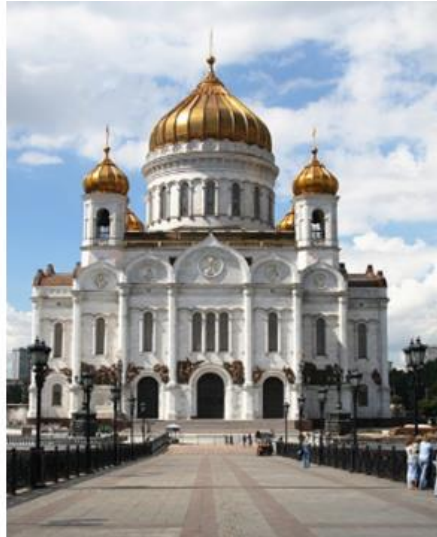
- Kirken som identitetsmarkør
- I dette perspektivet forstå hvorfor og hvordan Putin bruker den russisk-ortodokse kirke for å legitimere sin makt (**mens kirken tilsvarende benytter sin særstilling i forhold til staten for å befeste sin posisjon**).

FLAK 21 - PUTIN OG PATRIARK KIRILL

- Putin sammen med den russisk-ortodokse kirkens overhode - en lang russisk herskertradisjon.
- **FORDI:** Forestillingen at makt = rett er ikke nok. Makten må legitimeres eller forankres i ett eller annet, helst i noen "høyere prinsipper"
- Putin opererer med et glansbilde av sovjetperioden: Han har sagt at Sovjetunionens sammenbrudd var det 20. århundres største geopolitiske katastrofe. Men Putin er ingen kommunist - han har sagt at Lenin var en kriminell, og han er selv for realistisk til å tro på noen kommunistisk ideologi for å legitimere sin makt.
- I stedet har han søkt tilbake til røttene – til de lange linjene i russisk historie.
- Tradisjonelle verdier. Her kommer den ortodokse kirke inn. Forestillingen om det russiske folks historiske misjon og særlige overlegne kvaliteter bl.a. på det åndelige plan – russerne står for edlere verdier enn det materialistiske og moralsk fordervede Vesten. Appell og gjenklang hos Putins hjemmepublikum.
- **En digresjon for å illustrere den ortodokse kirkes symbolbetydning som bærer av og gjenreiser av den nasjonale kontinuitet – etter det avbrekket som skjedde under sovjetperioden:**

FLAK 22 - KRISTUS FRELSEREN-KATEDRALEN

- Bygget 1839-83. Sprengt 1931. Skulle erstattes med en ny bygning (Sovjetenes palass) på 415 meter (verdens høyeste) med en 70 meter høy Lenin-statue på toppen. Men det skjedde ikke. Pga dårlige grunnforhold i stedet anlagt et enormt friluftsbad (1960). Gjenreist under Jeltsin-epoken (1995-99). Verdens høyeste russisk-ortodokse katedral med 103 meter.
- Putins utenrikspolitiske prosjekt: Å gjenreise det russiske imperiet – som maktfaktor i verdenspolitikken, særlig innenfor "tradisjonelle russiske interesseområder" slik det var under Sovjetimperiet og Tsarriket. Hans politiske forbilde – som enehersker og imperiebygger: Jekaterina II, hun som på 1700-tallet erobret Ukraina inkl. Krim fra tyrkerne, som slukte mesteparten av Polen og som satte Russland på verdenskartet som stormakt av første rang.
- "Håndgrikelig" eksempel på den samlende symbolikken i arven fra Jekaterina II, den lille sløyfen med sorte og oransje striper – båndet fra St.Georg-ordenen, som Jekaterina innstiftet. Et bånd som i den offisielle propagandaen binder alle russere (innenfor og utenfor Russlands grenser) sammen i et patriotisk fellesskap.

FLAK 23 - BÅNDET FRA ST. GEORG-ORDENEN

- Tilbake til "dagens Russland": Har alltid vært et korrupt samfunn, hvor menneskerettigheter og ytringsfrihet står svakt. Så også under Putin (jfr. stengingen av Amnesty i Moskva 2. november 2016). Men Putin er populær, fordi han er Føreren – han har makt og han bruker makten beslutsomt... Men han har også vært heldig: Russisk økonomi har nytt godt av høye eksportinntekter. Betydd øket levestandard for folk flest, som er Føreren takknemlig for dette.
- Dessuten: Putins regime er ikke så brutalt som i sovjetperioden. Ikke lenger slik at staten tar livet av millioner på millioner av landets borgere i slaveleirer og masseutrenskninger.
- Men brutalt nok: Se kronikk i Aftenposten 7.1.2017. (Arkadij Babtsjenko).

FLAK 24 - LIV OG DØD I PUTINS RUSSLAND

LIV OG DØD I PUTINS RUSSLAND

•Anna Politkovskaja	2006
•Aleksandr Litvinenko	2006
•Natalia Estemirova	2009
•Sergej Magnitskij	2009
•Boris Nemtsov	2015
•Denis Voronenkov	2017

- Gravejournalisten Anna Politkovskaja, KGB/FSB-avhopperen Aleksandr Litvinenko, MR-aktivisten Natalia Estemirova, MR-advokaten Sergej Magnitskij, opposisjonspolitikerne Boris Nemtsov og Denis Voronenkov – Hva har de til felles?:
- (1) At de kritiserte Putin, og (2) at de ble drept.

FLAK 25 - LIV OG DØD...

LIV OG DØD I PUTINS RUSSLAND

•Anna Politkovskaja	2006
•Aleksandr Litvinenko	2006
•Natalia Estemirova	2009
•Sergej Magnitskij	2009
•Boris Nemtsov	2015
•Denis Voronenkov	2017
•Aleksej Naval'nyj	?

- Aleksej Naval'nyj – fremdeles i live...? Ødelagt ene øye

- Samtidig som Putin slår ned på hjemlige motstandere har han styrket sin stilling på hjemmebane ved å føre en aggressiv utenrikspolitikk. På samme måte som under sovjetstyret har Putin-regimet skapt et fiendebilde av Vesten. Piske opp stemningen gjennom løgnpropaganda, som f.eks. myten om at Vesten unyttet Russlands svakhet på 1990-tallet og brøt avtaler som ble inngått etter Sovjetunionens fall.
- Særlig ille: Militære angrep mot naboland og anneksjon av nabolands territorier. Putins bruk av militære maktmidler for å tvinge andre i kne begynte med Tsjetsjenia i 1999

FLAK 26 - TSJETSJENIA

TSJETSJENIA

KRIGEN 1994-96 og igjen 1999-2000

FLAK 27 - GEORGIA I 2008

FLAK 28 - KRIM-HALVØYA MARS 2014

FLAK 29 - ØST-UKRAINA, DE SISTE TRE ÅRENE

- Både mht. Tsjetsjenia, Georgia, Krim og mht den krigen som foregår i Øst-Ukraina, har Putin lykkes i å vinne propagandakrigen og definisjonsmakten – ikke bare på hjemmebane, men langt på vei også på vestlig kommentatorhold og vestlig opinion. Dere kjenner kanskje uttrykket "Forstå Russlands legitime interesser?"

FLAK 30 - ADMIRAL KUZNETSOV

- Hangarskipet "Admiral Kuznetsov" – hvorfor vise dette? (1) På vei til Syria for å spre død og ødeleggelse oktober 2016, (2) Viser Russlands vilje til å projisere makt – sjømakt – globalt, og (3) Viser hvor ynkelig de er utstyrt. Spretthopp. Sukhoj-33 (Flanker-D) og MiG-29K. Kan ikke ta av med full bombelast. (TIL SML: USA har 10 atomdrevne hangarskip av Nimitz-klassen)
- Et aktivt, fremoverlent og effektivt diplomati
- På dette punkt har Putin lært av sine sovjetiske forgjengere: Det var Lenin som innførte uttrykket "nyttige idioter" om folk i Vesten som ikke var men som villig vekk slukte hans løgnpropaganda og formidlet den videre.

FLAK 31 - "GOOD VIBRATIONS"

GOOD VIBRATIONS...?

- ...eller "Nyttige idioter"?
- Dette er i dag målgruppen for deler av Putins "hybrid-krig", hvor det er satt inn en hel armé av hackere, nett-troll m.v.
- Spesialitet: Falske nyheter. Gjerne iblandet fakta og halvsannheter.
- Ref. også statusrapportene fra PST og Etterretningstjenesten primo februar i år.
- **Grundig dokumentert, jfr den finske gravejournalisten Jessikka Aros avsløringer, Kjell Dragnes' artikkel i "Norges Forsvar" samt Dagbladets reportasje "Her er Putins trollfabrikk" 3. april 2015.**
- Hacking-skandalen mot USAs presidentvalg. USAs utvisning av 35 russiske diplomater – Putins sleipe "hevn"
- Se bildet av hovedkvarteret for Putins hær av profesjonelle netttroll – Ul. Savusjkina 55 i St.Petersburg. ("Til leie")

FLAK 32 - PUTINS "TROLLFABRIKK"

- Historien gjentar seg: Ex-KGB-mannen Putin har i løpet av de siste 17 årene vist at han sier hva han mener og gjør som han sier. Men Putin har også lært seg den gamle russiske leksen at rå maktbruk i kombinasjon med systematisk løgn lønner seg.

- Dagens Russland en mer uberegnelig og farligere aktør på den internasjonale arenaen enn hva Sovjetunionen var i Den Kalde Krigens og "terrorbalansens" dager. Dette så meget mer som Russland samtidig gjennomfører en storstilet militær opprustning, hvor spesielt Arktis (eller det vi nordmenn kaller "nordområdene") er utpekt til det viktigste strategiske satsingsområdet. I tillegg vet vi at Russland har et digert arsenal med atomvåpen – noe som gjør Russland til en formidabel militærmakt og som i seg selv innebærer en trusel mot omverdenen.
- Russland er verdens overlegent største land i utstrekning – 17 mill. kvkm over hele 9 (tidligere 11) tidssoner. Men bortsett fra på det militære området er landet kun en annenrangs stormakt, som vi kan se av flg. tabeller over folketall og bruttonasjonalprodukt.

FLAK 33 - FOLKETALL: RUSSLAND NR. 9

FOLKETALL (mill. innbyggere)

1	Kina	1 330
2	India	1 173
3	USA	320
4	Indonesia	250
5	Brasil	201
6	Pakistan	182
7	Nigeria	174
8	Bangladesh	157
9	Russland	142
10	Japan	127

FLAK 34 - BNP: RUSSLAND NR. 11

BRUTTO NASJONALPRODUKT 2017 (est.) 1000 MILL. US \$ (IMF)

1	USA	19 417
2	Kina	11 795
3	Japan	4 841
4	Tyskland	3 423
5	Storbritannia	2 497
6	India	2 455
7	Frankrike	2 420
8	Brasil	2 141
9	Italia	1 807
10	Canada	1 600
11	Russland	1 561

- **Tilbakeslag – vestlige sanksjoner som sammen med synkende oljepriser får Russland til å svi økonomisk. Men russerne er vant til å få svi, og sluker villig vekk**

propagandaen om at all elendigheten er Vesten feil og at de selv og deres regime er eksponenten for «De Gode Gjerninger».

- Internasjonalt ønsker Russland under Putin å fremstå som en makt som står i en særstilling – en makt som krever og som fortjener særlig respekt på grunn av sin størrelse og sin moralske og materielle inkl. militære overlegenhet.
- Stor aktivitet på den internasjonale diplomatiske arena, hvor Putins utenrikspolitiske prosjekt er å bli anerkjent som respektert medlem av det gode selskap:

FLAK 35 - PUTIN MED KINAS PRESIDENT XI JINPING

FLAK 36 - PUTIN MED OBAMA

- En plansje som viser Putins omsorg for Russlands muslimer: Sammen med Tyrkias president Erdogan ved åpning av Moskvas nye kjempe-moské ifjor:

FLAK 37 - PUTIN MED ERDOGAN OG MUFTI

HVOR STÅR PUTIN OG RUSSLAND I DAG?

FLAK 38 - PUTIN – TRIUMFATOR JANUAR 2017

Putin
januar 2017

Aftenpostens
karikaturtegning
7. januar 2017
(Inge Grødem)

- Aftenpostens karikaturtegning 7. Januar 2017: Putin leker seg med jordkloden, Trump titter misunnelig fra bak gardinet...
- Putin-Russlands selvbilde – "Russland seirer på alle fronter": Les amb Moskvass (ONTs) innberetning 16.1.17.

FLAK 39

- Russiske gateskilt i Kirkenes. Hva slags signaler er det vi formidler på denne måten?
- Hva vil fremtiden bringe?
- Vet ikke hvor lenge Putin vil vare, men ingen grunn til å tro at Russland og dets regime endrer karakter hvis og når personen Putin er ute av bildet.
- Norge har av geografiske grunner nasjonale interesser i et godt naboforhold til Russland.
- Viktig å ha et best mulig kjennskap til denne naboens ulike sider – også de mer ubehagelige og bekymringsfulle.

FLAK 40 - FILM

- Pompøs, svulstig og høystemt kavalkade over sovjetiske og russiske triumfer, - og deres ledere (1905-2008)...

TAKK FOR OPPMERKSOMHETEN!